

זהו הפונט ארץ הצבי

הדעה המקובלת היא, שהביטוי האמנותי החזותי אינו עיקר ביהדות. הנחה זו נכונה במידה מסויימת, מאחר שלפי ההלכה חייב אדם מישראל לכוון את לבו אל בוראו, לקיים את מצוותיו וללכת בדרך הישרה, ועיקרים אלה באו בדרך כלל לידי ביטוי מילולי יותר מאשר חזותי. עם זאת ברור לנו שהביטוי האמנותי לא נאסר על ישראל. להפך, ברוב התקופות ההיסטוריות ראו אותו בעין יפה, אם מפני ששירת מטרת חינוכיות, משום "טוב מראה עיניים מהלך נפש" ואם לשם "הידור מצווה", כלומר לשם ייפוי וקישוט תשמישי קדושה בבית הכנסת וכלים כתשמישי מצווה בבית. התמונה המספרת והקשר שלה לטקסט סייעו והועילו להסברים חינוכיים עוד בתקופה העתיקה. לימים השתכלל ביטוי אמנותי זה, ואיורם של כתבי-יד וספרים מודפסים של התנ"ך, של ספרי תפילה והלכה ואפילו של ספרים חילוניים, היה אחת הדרכים החשובות להבנת עיקרי היהדות. אמנם יהודים יכלו לתת ביטוי לרגשותיהם, להבנתם ולתפיסתם המיוחדת בתמונה ולא רק במלה הכתובה.

הקיצוטי כי יהוה יסמכני: לא אירא מרכבות עם אשר סביב שנתו עלי: קומה יהוה הושיעני אלהי כי הכית את כל איבי לחי שני רשעים שפרת: ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה:

למנצח בניגונת מזמור לדוד: בקראי עניי אלהי צדקי בצר הרחבת לי חני ושמע תפלת: בני איש עד מה כבודי לכלמה תאהבו ריק תבקשו כזב סלה: ודעו כי הפלה יהוה חסיד לו יהוה ישמע בקראי אליו: רגו ואל תחטאו אמרו בלבבכם על משכבכם ודמו סלה: זכחו זבחי צדק ובטחו אל יהוה: רבים אמרים מי יראנו טוב נסה עלינו אור פניו יהוה: נתמה שמחה בלפי מעת דגנם ותירושם רבוי: בשלום יתרו אשכבה ואישן כי אתה יהוה לבדך לבטח תושיבני:

למנצח אל הנחילות מזמור לדוד: אמרי האזינה יהוה בינה הגיגי: הקשיבה לקול שועי מלפי ואלהי כי אליה אתפלל: יהוה בקר תשמע קולי בקר אערוך לך ואצפה: כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרה רע: לא יתיצבו הוללים לנגד עיניך שנאת כל פעלי און: תאבד דברי כזב איש דמים ומרמה יתעב יהוה: ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך: יהוה נחני בצדקתך למען שוררי הישר לפני דרכך: כי אין בפיחו נכונה קרבם היות קבר פתוח גרנם לשונם יחליקו: האשימם אלהים יפלו ממעצותיהם ברב פשעיהם הדיחמו כי מרו בך: וישמחו כל חוסי בך לעולם רגנו ותסד עלימו ויעלצו בך

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב: כי אם בתורת יהוה חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה: והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח: לא כן הרשעים כי אם כפמץ אשר תדפנו רוח: על כן לא יקמו רשעים במשפט וחסאים בעדת צדיקים: כי יודע יהוה דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד:

למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק: יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על יהוה ועל משיחו: ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבתימו: יושב בשמים ישחק ארני ילעג למו: אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו: ואני נסכתי מלפי על ציון הר קדשי: אספרה אל חק יהוה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך: שאל ממני ואתנה גוים נחלתך ואחזתך אפסי ארץ: תרעם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם: ועתה מלכים השכילו הוֹסְרוּ שפטי ארץ: עבדו את יהוה ביראה וגילו ברעה: נשקו בר פו יאנף ותאבדו דרך כי יבער כמעט אפו אשרי כל חוסי בו:

מזמור לדוד בבחרו מפני אבשלום בנו: יהוה מה רבו צרי רבים קמים עלי: רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו אלהים סלה: ואתה יהוה מגן בעדי כבודי ומרים ראשי: קולי אל יהוה אקרא ויענני מהר קדשו סלה: אני שכבתי ואישנה